

El Poblenou recorda la seva gent amb deu plaques a la Rambla

El 27 d'abril de 1999, amb aquest títol, *El Poblenou recorda la seva gent*, el Districte de Sant Martí, amb la col·laboració de l'Arxiu Històric de Sant Martí i també del nostre arxiu, va tributar un homenatge a uns homes i dones del barri que s'han destacat per la seva trajectòria personal i la seva tasca professional.

L'acte d'homenatge permanent ha consistit en la col·locació, al llarg de la Rambla, de 10 plaques dedicades a cadascun dels personatges. Nou d'aquestes plaques són individuals i una, col·lectiva.

A l'acte de inauguració van assistir, entre altres, l'alcalde de la ciutat, Joan Clos, i el regidor del barri, Francesc Narváez, i familiars i amics dels homenatjats. La semblança biogràfica la va fer Josep Maria Huertas, de l'Arxiu Històric del Poblenou.

Els titulars de les plaques són els següents:

1) **Enric Casanovas.** Nascut a Sant Martí el 1882. Un dels escultors més representatius del noucentisme a Catalunya. Als 14 anys s'inicià en l'escultura al taller de Josep Llimona. Té obres a diversos indrets de Barcelona (plaça de Catalunya, Diagonal, vestíbul de l'Ajuntament...). El 1939 s'exilià a França, d'on tornà el 1942. Va morir el 1948 a Barcelona.

2) **Xavier Benguerel.** Novel·lista nascut al Poblenou el 1905, on va viure fins a la Guerra Civil. Autor, entre altres obres, de *Suburbi*, *Gorra de plat* i del premi *Planeta Icària*, *Icària*, única vegada que s'ha atorgat a una novel·la en català. Exiliat a Xile, va fer fortuna i va tornar

a Barcelona el 1954. Primer president de l'Arxiu Històric del Poblenou, va morir el 1990.

3) **Joan Garcia Oliver.** Dirigent de l'ala més radical de l'anarcosindicalisme, va néixer a Reus el 1901. El seu lligam al barri va ser als anys trenta, quan va treballar a Can Rotier i va viure al carrer de Pujades. Ministre de Justícia durant els primers temps de la Guerra Civil, es va exiliar a Mèxic, on va morir el 1980. Va deixar unes memòries, *El eco de los pasos*.

4) **Joan Agustí i Carreras.** Sant Martí de Provençals, 1850-1891. Farmacèutic de professió, va ocupar càrrecs al consistori martinenc al llarg de disset anys, els sis darrers de la seva vida com a alcalde. Abans, va preconitzar la independència del Poblenou, sense sortir-se'n. Oposat a l'annexió a Barcelona, es va suïcidar quan es va descobrir un desfalc a les arques municipals.

5) **Salvador Roca i Roca.** Periodista i poeta nascut al Poblenou el 1898. Col·laborà en gairebé totes les publicacions del barri i dirigí, amb Xavier Benguerel, Poble Nou (1924-1928). Redactor en diversos diaris, acabà la seva carrera a *Treball*, l'òrgan del nou Partit Socialista Unificat de Catalunya. Va morir exiliat al camp de concentració d'Argelers el 1940.

6) **Les dones del Cànem.** Es tracta a banda en aquest article.

7) **Ramon Bou.** Poblenou, 1919-1997. Va dedicar els seus esforços al moviment associatiu i a divulgar la història del barri. El 1994 va dirigir

Un tomb per l'Aliança del Poblenou, un llibre col·lectiu sobre la història de l'esmentada entitat.

8) **Maria Espinalt.** Es tracta a banda en aquest article.

9) **Joaquima Raspall.** Mestra d'escola nascuda quan el Poblenou era de Sant Martí, el 1877. Va exercir la docència durant uns setanta anys, sempre al barri, on la coneixien com a donya Quimeta. Tenia una escola de noies al carrer de Wad-ras, que ara duu el nom de Doctor Trueta, del qual era tia. Va morir el 1968.

10) **Pere Relats.** Nascut a Lliçà de Munt el 1934, va ser ordenat sacerdot el 1957. Del 1961 al 1973 va ser un dels capellans de les parròquies de Santa Maria del Taulat i Sant Bernat Calbó. Va participar activament en la pastoral de joves. El 1973 va morir estibat durant unes colònies, prop del llac de Sant Maurici.

Moltes dones i una sola

Hem decidit donar espai més ampli a dues de les plaques, una atorgada a Maria Espinalt, una cantant que va triomfar pel seu art arreu, dins i fora del barri. L'altra, en canvi, personifica al treball callat, anònim. El treball d'unes persones, en aquest cas unes dones, que formaven part activa d'un barri, un barri majoritàriament obrer com elles. Elles eren les dones del Cànem.

Aquestes dues versions són les dues cares mateix d'un barri. Obrer i artístic.